

Grunder för fristående examen

**SPECIALYRKESEXAMEN
FÖR SOTARMÄSTARE
2002**

Grunder för fristående examen

**SPECIALYRKESEXAMEN
FÖR SOTARMÄSTARE
2002**

© Utbildningsstyrelsen 2004

Edita Prima Oy

Helsingfors 2004

ISBN 952-13-2148-2 (häft.)

ISBN 952-13-2149-0 (pdf)

DNR 24/011/2002

FÖRESKRIFT Iakttas som
förpliktande

DATUM 13.5.2002

Giltighetstid
fr.o.m. 1.8.2002 tillsvidare

De stadganden på vilka befogenheten
att utfärda föreskriften bygger

L 631/1998 13 § 2 mom

A 812/1998 1 § 1 mom

Upphäver Föreskrift Nr 75/011/1995
Ändrar Föreskrift Nr

GRUNDERNA FÖR SPECIALYRKESEXAMEN FÖR SOTARMÄSTARE

Utbildningsstyrelsen har fastställt grunderna för specialyrkesexamen för sotarmästare. Examensgrunderna skall iakttas fr.o.m. 1.8.2002 tillsvidare.

Utbildningsanordnare som ordnar utbildning som förbereder för examen eller för del därav skall göra upp och godkänna en läroplan för utbildningen med beaktande av vad som bestämts i dessa grunder. Som en del av den förberedande utbildningen skall ordnas prov som utvisar yrkesskickligheten.

Examenskommissionen, examensarrangören och utbildningsanordnaren kan inte lämna grunderna för examen obeaktade eller avvika från dem.

Om de uppgifter som skall antecknas på betygen och om betygsmo­dellerna samt om grunderna för uppgörandet av de personliga studieprogrammen bestäms separat.

Generaldirektör

JUKKA SARJALA
Jukka Sarjala

Undervisningsråd

AIMO KAISANIEMI
Aimo Kaisaniemi

INNEHÅLL

Kapitel 1

Syftet med fristående examina och målen för dem.....	7
1 § Fristående examina	7
2 § Förberedande utbildning för fristående examina.....	7
3 § De allmänna grunderna för sättet av påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna	8

Kapitel 2

Uppbyggnaden av specialyrkesexamen för sotarmästare.....	8
1 § Examensdelarna.....	8

Kapitel 3

Kraven på yrkesskicklighet i specialyrkesexamen för sotarmästare och grunderna för bedömningen.....	9
1 § Sotning och underhåll av uppvärmningssystem.....	9
a) Kraven på yrkesskicklighet	9
b) Mål och kriterier för bedömningen	10
2 § Rengöring och underhåll av luftkonditioneringssystem	11
a) Kraven på yrkesskicklighet	11
b) Mål och kriterier för bedömningen	12
3 § Kundbetjäning och ledning av sotningsföretag.....	12
a) Kraven på yrkesskicklighet	12
b) Mål och kriterier för bedömningen	13
4 § Sätten att påvisa yrkesskicklighet	14
Bilaga	15

Kapitel 1

SYFTET MED FRISTÅENDE EXAMINA OCH MÅLEN FÖR DEM

1 § Fristående examina

De fristående examina är inte beroende av det sätt på vilket man förvärvat sig sin yrkeskicklighet. Det kunnande som examinanderna har skaffat sig genom utbildning, i arbetslivet eller genom sina intressen behandlas som en helhet, så att detta kunnande kan användas när den erfordrade yrkesskickligheten skall påvisas vid de fristående yrkesproven.

De fristående examina är modulära till sin struktur. De utgörs av uppgiftshelheter, som baseras på arbetslivet och dess utvecklingsbehov och som präglas av det som förenar verksamheten med den teoretiska grunden, av mångsidig yrkesskicklighet och av att arbetsprocessen integreras med resultaten av den. Varje del av en examen utgör ett delområde av yrkeskompetensen, som kan lyftas ut ur den naturliga arbetsprocessen och bilda en självständig helhet som kan bedömas. De fristående yrkesproven arrangeras och avläggs flexibelt för en examensdel i sänder. Examinandernas mål kan också vara att endast avlägga en eller flera delar av en examen, inte hela examen.

Grunden för beskrivningen av kraven på yrkesskicklighet är den kvalifikationsbestämning som anses vara lämpligast för yrkesområdet. Beskrivningen koncentreras på kraven för branschens centrala funktioner, behärskning av verksamhetsprocessen och omfattande yrkespraxis. I kraven ingår också de för arbetslivet nödvändiga språkkunskaperna och sociala färdigheterna.

2 § Förberedande utbildning för fristående examina

Systemet med fristående examina ställer inte examinanderna inför förhandsvillkor i fråga om utbildning. Emellertid avläggs dessa examina i allmänhet i samband med något slag av förberedande utbildning.

Den som anordnar förberedande utbildning skall fastställa läroplanen för utbildningen enligt examensgrunderna. Utbildningen och de fristående yrkesprov som ingår i den skall läggas upp enligt examensdelarna. Det åligger utbildningsanordnaren att arrangera de fristående yrkesproven som en del av den förberedande utbildningen. Till de studerandes skyldigheter hör att delta i dessa prov i samband med studierna.

De gemensamma studier, som ingår i en grundexamen som avläggs som grundläggande yrkesutbildning, är inte obligatoriska i en utbildning som förbereder för en grundexamen som avläggs som en fristående examen. Målen för dessa studier beaktas dock i tillämpliga delar i läroplanen och i arrangemangen för undervisningen.

3 § De allmänna grunderna för sättet att påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna

Bedömningen av de fristående yrkesproven förutsätter metodisk insamling av material, beslutsfattande och dokumentering angående examinandernas yrkesmässiga och arbetsrelaterade färdigheter, som jämförs med de i examensgrunderna fastställda kraven på yrkesskicklighet och med bedömningskriterierna. Tyngdpunkten vid bedömningen ligger på det praktiska arbetet och arbetsmetoderna. Färdigheterna eller kunnandet bedöms i allmänhet direkt enligt motsvarande arbete.

Miljön för de fristående yrkesproven skall vara verklig eller så realistisk som möjligt. Vid bedömningen tillämpas mångsidigt olika kvalitativa bedömningsmetoder såsom iakttagelser, intervjuer, frågor och portföljer samt självbedömning och gruppbedömning. De fristående yrkesproven läggs upp enligt examensdelarna så att man vid proven kan bedöma om examinanden uppfyller de centrala kraven på behärskandet av yrket.

Målen för bedömningen anger de kompetensområden som ägnas speciell uppmärksamhet vid bedömningen. Målen hänför sig till de centrala färdigheterna och man ser till att examinanden behärskar den teori som ligger till grund för arbetet samt att han/ hon behärskar arbetsmetoder, arbetsutrustning, material och arbetsprocesser. Såväl målen för bedömningen som bedömningskriterierna härleds ur kraven på yrkesskicklighet för motsvarande examensdel. Kriterierna för bedömningen baserar sig på målen för bedömningen och de anger och preciserar prestationer på olika nivåer. Bedömningskriterierna utgör trösklar med vilkas hjälp det är möjligt att differentiera kompetensnivån.

Kapitel 2

UPPBYGGNADEN AV SPECIALYRKESEXAMEN FÖR SOTARMÄSTARE

1 § Examensdelarna

Specialyrkesexamen för sotarmästare består av tre obligatoriska examensdelar (centrala kompetensområden). Examen är avlagd när examinanden har godkänts i samtliga delar av examen.

Specialyrkesexamen för sotarmästare utgörs av följande delar:

1. Sotning och underhåll av uppvärmningssystem
2. Rengöring och underhåll av luftkonditioneringssystem
3. Kundbetjäning och ledning av sotningsföretag

Examinanden skall avlägga varje examensdel/centralt kompetensområde med vitsordet godkänd.

SPECIALYRKESEXAMEN FÖR SOTARMÄSTARE
SOTNING OCH UNDERHÅLL AV UPPVÄRMNINGSSYSTEM
RENGÖRING OCH UNDERHÅLL AV LUFTKONDITIONERINGSSYSTEM
KUNDBETJÄNING OCH LEDNING AV SOTNINGSFÖRETAG

Kapitel 3

KRAVEN PÅ YRKESSKICKLIGHET OCH BEDÖMNINGSGRUNDERNA I SPECIALYRKESEXAMEN FÖR SOTARMÄSTARE

Sotarmästarna behärskar sitt yrkesområde och känner sin bransch. De har goda kunskaper om förebyggande brandskydd, energihushållning och miljövård. De har också en uppfattning om vad dessa faktorer betyder såväl vid sotnings- som luftkonditioneringsarbeten.

Sotarmästarna är kreativa personer som kan hantera och analysera risker; de är ledare, organisatörer, marknadsförare, utbildare och arbetstagare i sitt företag. De har oftast den högsta beslutande makten och är den som bär ansvaret i sitt företag eller organisation.

Sotarmästarna leder ett företag eller en organisation som om det gällde deras eget företag och de vill uppnå operativ och ekonomisk framgång. I dessa uppgifter tillämpar sotarmästarna sina teoretiska kunskaper om affärsverksamhet för att genomföra och utveckla affärsidén i sitt företag eller i den organisation som de leder. Sotarmästarna känner till de avtal som har ingåtts på arbetsmarknaden och de överenskomna reglerna och iakttar dessa i sin organisation. Anskaffandet av kunder och upprätthållandet av kundrelationer styr deras verksamhet.

Sotarmästarna känner sitt samhällsansvar i fråga om såväl miljövård och luftvård som arbetarskydd och frågor som gäller människornas hälsa. Sotarmästarna beaktar i sitt arbete synpunkter på arbetarskydd, hälsa och god ergonomi, både för sig själva och för andra. De har de kunskaper och färdigheter som detta kräver.

1 § Sotning och underhåll av uppvärmningssystem

a) Kraven på yrkesskicklighet

Sotarmästarna har omfattande kunskaper om uppvärmningsteknik: om förbränning, bränslen, uppvärmningsanläggningar och energiekonomiska aspekter på dessa. De inser vilken betydelse miljövård och luftvård har för samhället och känner till vilken verkan rökgaserna har på miljön. De har ingående kunskaper om metoder genom vilka man kan påverka energihushållningen i uppvärmningsanläggningarna och skyddet av miljön.

Sotarmästarna kan effektivt, snyggt och med rätta metoder sota eldstäder, värme-pannor och rökkanaler och därvid påvisa goda praktiska färdigheter.

I sitt sotningsarbete märker sotarmästarna eventuella fel i förbränningstekniken. De känner till de metoder genom vilka man kan mäta förbränningskvaliteten och vet hur man kan förbättra förbränningsresultatet.

Sotarmästarna kan ge sina kunder råd och handledning i frågor som gäller förbränning samt användning, underhåll och planering av eldstäder.

Sotarmästarna känner till de faktorer som inverkar på brandsäkerheten i uppvärmningsanläggningarna och kan identifiera fel, brister och risker. De ger sina kunder råd och anvisningar om hur felen kan avhjälpas.

Sotarmästarna inser hur de kan påverka boendemiljön och människornas trygghet genom sin verksamhet och genom att ge kunderna handledning. De inser vilken betydelse miljövården och det förebyggande säkerhetsarbetet har för samhället. Sotarmästarna kan ge råd till sin kundkrets i aktuella miljö- och säkerhetsfrågor.

Sotarmästarna känner till de faktorer som inverkar på säkerheten i fastigheterna och kan identifiera fel, brister och risker. De ger sina kunder råd och anvisningar om hur felen kan avhjälpas.

Sotarmästarna är kapabla att fungera som sakkunniga inom branschen vid brandsyner och vid förhandsgranskningar av byggnader. De har ingående kunskaper om brandsäkerhetskraven för eldstäder och rökkanaler.

Sotarmästarna behärskar bestämmelserna om arbetarskydd och om säkerhetsutrustning. De märker eventuella brister och fel i utrustningen och kan ge anvisningar om hur felen kan avhjälpas.

b) Mål och kriterier för bedömningen

Vid bedömningen av denna examensdel ägnas följande omständigheter speciell uppmärksamhet:

- ingående kunskaper om uppvärmningsteknik, kännedom om konstruktionen och funktionen hos uppvärmningsanläggningar samt arbetarskyddssynpunkter
- verkställande av energiekonomiska mätningar, tolkning av mätningsresultaten och korrigerande av konstaterade brister
- lösning av problemsituationer, identifiering av brister och funktionsstörningar i uppvärmningsanläggningar
- granskningar av ändringar i eldstäder och planering av saneringar
- uppgörande och uttydning av skisser och ritningar samt uttydning av funktionsdiagram och funktionsplaner
- förmågan att fungera som sakkunnig vid brandsyner
- avgivande av utlåtanden om sotning av skorstenar, rökkanaler och eldstäder samt om konstruktionsgranskningar
- förmågan att identifiera brister i fastigheternas säkerhet
- kännedom om riskavfall som uppstår i samband med arbetet och om hantering av avfallet
- förmågan att ge sin kundkrets råd och anvisningar.

Prestationen bedöms med vitsordet godkänd när examinanden

- har ingående kännedom om uppvärmningsteknik
- i sitt arbete använder metoder och arbetsredskap med vilka man uppnår en högklassig nivå på arbetet
- kan sota effektivt, snyggt och med rätta metoder och därvid påvisar goda praktiska färdigheter
- kan redogöra för verkningsgraden i en pannanläggning och kan tolka mätningresultaten på rätt sätt
- kan identifiera funktionsstörningar i uppvärmningsanläggningar och kan ge förslag om metoder för att eliminera störningarna
- kan utföra granskningar av konstruktionen för rökkanaler och eldstäder
- har kunskaper och kommunikativa färdigheter för att ge sin kundkrets handledning och råd i säkerhets- och miljöfrågor
- kan ge sina kunder råd och anvisningar om hanteringen av riskavfall.

2 § Rengöring och underhåll av luftkonditioneringsystem

a) Kraven på yrkesskicklighet

Sotarmästarna känner till funktionerna, konstruktionerna och anläggningarna för luftkonditioneringsystemen. De känner till funktionsprinciperna för olika luftkonditioneringsystem och vet vilka faktorer som påverkar inomhusluftens kvalitet, människornas hälsa, boendetrivseln och trivseln i arbetet.

Sotarmästarna kan ta del av och tolka ritningar, funktionsdiagram och reglerdiagram samt andra planeringsdokument som gäller luftkonditionering. Sotarmästarna känner till grunderna för en centraliserad fastighetsövervakning. De kan också göra upp ritnings-skisser för luftkonditioneringen i små fastigheter.

Sotarmästarna har ingående kunskaper om rengörings- och injusteringsmetoderna för luftkonditioneringsystem och om åtgärderna för mätning och reglering av luftkonditioneringen.

Sotarmästarna kan identifiera de problem som förekommer i luftkonditionerings-systemens funktion. De kan utföra behövliga underhållsåtgärder och handleda sina kunder i frågor som gäller användningen av luftkonditioneringsystemen.

Sotarmästarna känner till vilka faktorer som inverkar på energiekonomin i luftkonditioneringsystemen och kan föreslå lösningar för att förbättra energihushållningen.

Sotarmästarna har ingående kunskaper om de faktorer som inverkar på den konstruktiva brandsäkerheten i luftkonditioneringsanläggningarna och kan definiera fel, brister och risker. De är kapabla att delta i granskningar av luftkonditioneringsanläggningars konstruktion. De känner till alternativa lösningar på problem som hotar brandsäkerheten.

Sotarmästarna kan bedöma täthetsnivån i luftkonditioneringsanläggningar och -kanaler och kan vid behov mäta tätheten med trycktest. De vet vilken betydelse brand-, ljud- och värmeisoleringen har i ett luftkonditioneringsystem.

Sotarmästarna behärskar frågor som gäller arbetar skydd och de använder trygga arbetsmetoder i sin verksamhet.

b) Mål och kriterier för bedömningen

Vid bedömningen av denna del av examen ägnas följande omständigheter speciell uppmärksamhet:

- ingående kännedom om funktionsprinciperna för ventilations- och luftkonditioneringsystem
- ingående kännedom om konstruktionerna och funktionerna för ventilations- och luftkonditioneringsanläggningar
- konstruktions- och brandsäkerhetsgranskningar av ventilations- och luftkonditioneringsystem
- arbetarskyddssynpunkter
- ventilationens och luftkonditioneringens inverkan på energiekonomin och på inomhusklimatet
- uppgörande och uttydning av skisser och ritningar samt tolkning av funktionsdiagram och funktionsplaner
- kännedom om metoderna att mäta och reglera ventilationen och luftkonditioneringen, förmåga att hantera mättnings- och testapparaturen och att få den i funktionsdugligt skick
- reglering och injustering av ventilations- och luftkonditioneringsystem.

Prestationen bedöms med vitsordet godkänd när examinandena

- har omfattande kännedom om ventilationsteknik
- vid granskningarna kan identifiera brister i säkerheten samt planerings- och konstruktionsfel i systemen
- har ingående kunskaper om mättnings- och regleringsåtgärder för ventilations- och luftkonditioneringsystem och kan hantera mättningsapparaturen på rätt sätt
- kan identifiera brister i ventilationen och luftkonditioneringen och kan föreslå åtgärder för att eliminera bristerna
- i sitt arbete beaktar frågor som gäller arbetarskydd och använder trygga arbetsmetoder, behövlig skyddsutrustning samt ändamålsenliga arbetsredskap och arbetskläder.

3 § Kundbetjäning och ledning av sotningsföretag

a) Kraven på yrkesskicklighet

Sotarmästarna har ingående kunskaper om kundbetjäning och om marknadsföring av den service som de erbjuder. De kan också utveckla sina serviceprodukter så att de motsvarar efterfrågan. Sotarmästarna har goda kunskaper och färdigheter i planeringen av verksamheten i ett sotningsföretag. De kan bl.a. göra upp en affärsverksamhetsplan för ett företag.

Sotarmästarna inser vilken betydelse samarbete och växelverkan har för utvecklingen av verksamheten i deras företag. Sotarmästarna har ingående kännedom om påverknings-

kanalerna i sin verksamhetsmiljö och kan utnyttja dessa kanaler. De har goda ledar- och utbildarfärdigheter. De vill utveckla såväl sig själva som sin bransch.

Sotarmästarna har ingående kännedom om arbetsuppgifterna i samband med skötseln av ett företag. De kan utföra de skriftliga arbeten som skötseln av företaget kräver och kan följa upp företagets ekonomi och dess verksamhet.

Sotarmästarna kan tolka de viktigaste nyckeltalen för bokföring och bokslut och för verksamheten i ett sotningsföretag och kan sköta löneadministrationen. De kan budgetera, planera företagets ekonomi och dess lönsamhet samt prissätta servicen och produkterna. De kan planera investeringar och finansieringen av dem och kan beakta de risker som är förknippade med företagsverksamhet.

Sotarmästarna känner till de skyldigheter och rättigheter som hör samman med skötseln av ett företag och med ställningen som arbetsgivare och är medvetna om de möjligheter som internationaliseringen medför.

b) Mål och kriterier för bedömningen

Vid bedömningen av denna del av examen ägnas följande omständigheter speciell uppmärksamhet:

- ingående kunskaper om kundbetjäning och nivån på kundbetjäningen
- verksamhet enligt affärsidén och kunskaper i företagsplanering
- kännedom om olika sätt att leda organisationer och om uppgifterna inom personaladministrationen
- baskunskaper om konsumentskyddsfrågor och produktansvar samt om avtalsrätt och konkurrensrätt i samband med arbetet
- kännedom om produktutveckling och om förbättring av produkternas kvalitet
- kunskaper om de viktigaste uppgifterna i ett företags ekonomiförvaltning.

Prestationen bedöms med vitsordet godkänd när examinandena

- kan utvärdera, utveckla och testa olika slag av affärsidéer och kan utarbeta en affärsidé för sitt eget företag
- har ingående kännedom om god kundbetjäning och goda färdigheter i att uttrycka sig muntligt och skriftligt och kan göra sitt företag och sina produkter kända
- kan utföra arbetsuppgifterna inom personaladministrationen och känner till de principer och metoder som tillämpas inom personalpolitiken
- kan fungera som chef och kan ge de andra arbetstagarna råd och handledning
- kan arbeta enligt de viktigaste stadgandena i avtals- och konkurrensrätten och kan iaktta principerna för konsumentskydd och produktansvar
- kan tillämpa produktivitetstänkande, helhetsinriktat kvalitetstänkande och något kvalitetssystem och kan utveckla produkter och kvalitetssystem
- kan utföra sedvanlig löneuträkning och sköta lönebokföring
- känner till grunderna för dubbel bokföring och har kunskaper om resultaträkning, balansräkning och revisionsförfarande; känner till de inom branschen allmännast förekommande nyckeltalen för lönsamhet, solvens och soliditet

- kan uttyda bokslut och resultaträkning och kan planera åtgärder som ökar lönsamheten i det egna företaget
- kan planera ekonomin i sitt företag, budgetera verksamheten och följa med solvensen och resultaten av den ekonomiska verksamheten.

4 § Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Utgångspunkten för de fristående yrkesprov, som avläggs för bedömning av yrkesskickligheten, är att få reda på hur väl examinandernas praktiska färdigheter, de kunskaper som ligger till grund för dem och de begreppsmässiga strukturerna har förenats sinsemellan och i relation till det som krävs i de olika delarna av examen. Detta skall huvudsakligen testas med funktionella arbetsuppgifter som vid behov kan kompletteras muntligt, skriftligt eller på något annat sätt.

Den huvudsakliga metoden för bedömning av examinandernas färdigheter bör vara en arbetsdemonstration, ett färdighetstest, åskådlig eller simulerad arbetsverksamhet och projektuppgifter av varierande längd. Dokumenterade bevis över erforderligt kunnande och andra bedömningsmetoder samt olika kombinationer av dessa kan också användas.

När man väljer att använda en enskild bedömningsform måste man beakta bl.a. hur väl den lämpar sig för mätning av examenskraven, hur väl den motsvarar naturlig praxis inom arbetslivet, hur väl man med dess hjälp kan åtskilja den önskade kompetensen från icke-kompetent kunnande, hur lätt den kan användas i olika verksamhetsmiljöer och hur tydlig och klar den är för bedömarna och för den som skall bedömas.

För att bedömarna skall få klarhet om nivån på de kunskaper och insikter, som ligger till grund för den erforderade yrkesskickligheten, kan de som stöd för de funktionella yrkesproven använda enkäter och intervjuer, examinandens egen bedömning eller en gruppbedömning, skriftliga alster, diskussioner med sakkunniga eller någon annan metod genom vilken nivån på examinandens kunnande kan preciseras.

Yrkesskickligheten skall bedömas separat för varje examensdel så att examinandens yrkesskicklighet jämförs med kraven på yrkesskicklighet för motsvarande del av examen.

En prestation som uppfyller kriterierna för bedömningen skall godkännas.

BILAGA

BESKRIVNING AV YRKESOMRÅDET

I Finland är sotningen organiserad enligt tre olika system: en kommun kan ha ett kommunalt sotningsväsen, ett system med sotningsdistrikt eller ett avtalsbaserat sotningssystem.

Kommunen beslutar vilket system den vill tillämpa. De som utför sotningsarbetet skall ha yrkesexamen för sotare.

I det kommunala sotningsväsendet sköts sotningen som en del av kommunens räddningsväsen.

I systemet med sotningsdistrikt ingår kommunen ett avtal om skötseln av sotningsuppgifterna med en distriktssotare, som verkar som yrkesutövare eller rörelseidkare. Distriktssotaren kan ha anställda arbetstagare.

I ett avtalsbaserat system ingår fastighetsägarna direkta avtal med en sotare.

Sotarmästarna har hand om eldstäderna, rökkanalerna och ventilations- och luftkonditioneringssystemen i fastigheterna. Sotningsväsendet och sotarnas arbetsuppgifter har traditionellt hört till det förebyggande brandskyddet. En viktig del av sotarnas nuvarande arbetsfält utgörs av de arbetsuppgifter som fastställs i lagen om räddningsväsendet. Till sotarnas lagstadgade uppgifter hör sotning av eldstäder och rökkanaler, rengöring av ventilationskanaler och granskning av brandsäkerheten i fråga om dessa objekt samt kontroll av säkerhetsutrustningen.

Uppgifterna i samband med det förebyggande brandskyddet kommer också i framtiden att utgöra en viktig del av sotarmästarnas yrkesprofil. Arbetsuppgifterna inom branschen kommer dock att öka betydligt genom att sotarna allt mera också åläggs att sköta frågor som gäller energihushållning och miljövård i samband med eldstäder och luftkonditioneringssystem. Jämsides med sina traditionella rengöringsuppgifter förväntas sotarna redan nu utföra reglering, mätning och planering av uppvärmningsanläggningar och ventilation.

Sotarmästarnas yrkesprofil blir också mera omfattande och mera teknisk genom de arbetsuppgifter som gäller förbättring och övervakning av kvaliteten på inomhusluften i fastigheterna.

Till sotningsbranschens kundkrets hör utom fastighetsägare också planerare inom byggnadsbranschen och kommunala myndigheter. En väsentlig del av sotarmästarnas arbete har traditionellt bestått av att ge råd och handledning till kunderna. Sotarmästarnas arbete utgörs av kundbetjäning, vilket förutsätter god förmåga att knyta mänskliga kontakter.

I bakgrunden för sotarmästarnas arbete finns gamla historiska hantverkstraditioner. Verksamhetsmiljön blir dock allt mera teknisk och utvecklingen i framtiden ställer stora krav. För att sotarmästarna skall kunna behärska sitt arbete är det därför viktigt att de har såväl praktiska färdigheter som förmåga att tillägna sig användningen av nya tekniska hjälpmedel.

Sotarnas arbete sker delvis på högt belägna platser och i trånga utrymmen. Höjdskräck och obehag för trånga platser utgör därför ett hinder för arbete inom sotningsbranschen. Överkänslighet för kemiska ämnen kan också hindra arbete inom denna bransch.

De som arbetar inom sotningsbranschen förväntas känna ett speciellt ansvar för enskilda människor, för såväl privat som gemensam egendom och för vår gemensamma livsmiljö.

Till sotarmästarnas arbete hör också att ansvara för lönsamheten, soliditeten och solvensen i ett företag eller en organisation. Arbetet har som mål att genom en kontinuerlig utveckling av verksamheten och marknadsföringen anskaffa kunder och upprätthålla kundrelationer.

I avsikt att uppnå målen utnyttjar sotarmästarna sin tekniska yrkesskicklighet, sin ingående kännedom om sitt yrkesområde, sina kunskaper om företagsekonomi och marknadsföring, sina arbetserfarenheter och sin förmåga till växelverkan. En framgångsrik sotarmästare utnyttjar dessutom samarbete med andra företagare, språkkunskaper, samhällsengagemang och personliga ekonomiska insatser för att utveckla sitt företag.

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.

Utbildningsstyrelsen/försäljning
Pb 380 (Hagnäsgatan 2)
00531 Helsingfors
Tfn: försäljning (09) 774 774 50
fax (09) 774 774 75
E-mail: myynti@oph.fi
www.oph.fi/svenska/bokhandel